

עלון המשק

י' באב תשכ"ט
25. 7. 1969

גבעת חיים
הקיבוץ המאוחד

נא להכיר: גרעין תעשייתי

היום מגיע למשק לביקור היכרות ראשון הגרעין התעשייתי. מחר הם יעברו חצי יום בכוחנה ובקטיף אגסים. כדי שנהיה מצויים במה מדובר, הנה קצת הסברים על גרעין תעשייתי בכלל, ועל הגרעין הזה בפרט.

גרעין תעשייתי מהו? זהו גרעין של נוער עובד - לא כ-1 ו-ע רבתי אלא נוער עובד (ממש) המאורגן לקראת הצבא במסלול של נח"ל במטרה לשוב לאחר מכן לאיזורי הפיתוח ולהקים שם קואופרטיבים. הם מראש אינם מיועדים להגשמה חלוצית בהתישבות.

מה לנו ולגרעין כזה? הרעיון לקלוט גרעין מעין זה נולד מהחלטה המוסדות להפנות גרעינים הנועתיים ישר למשקי היעד מחד, ומאידך מהמצוקה הגדולה בידיים עובדות בחודשי החורף והאביב כשאינן קבוצות מהנדסים מחו"ל.

אחרי שנפלה החלטה חיובית קבלנו על עצמנו לארגן את הגרעין. הם באים מ-4 ישובים: קריה-גת, אשקלון, אשדוד ואופקים. האפשרויות למשיכת נוער הן רבות לעומת התקופה הקצרה העומדת לרשותנו לבצוע המשימה. ניתן לנו חופש פעולה כמעט בלתי מוגבל - פרט לכניסה לבתי-ספר תיכוניים שהם שמורים לתנועות-נוער. לכן הגרעין הזה מורכב כולו מנוער עובד במפעלים, אם כי חלק לא מבוטל משלים את השכלתו באופן שיטחתי ב"תיכון-ערב". הם נמצאים תחת פיקוח של הסקציה המקצועית של הנוער העובד. הנערים/ות באים דו-בם ממשפחות חסרי אמצעים; הם עצמם חסרי חוכן חיים, אינם רגילים למסגרת מחייבת, ולרובם הקבוץ אינו מוכר כלל. כמו כן הם יודעים אך מעט על הנח"ל. כל פלאג: עלינו להקנות להם תוך מחצית השנה של פעולה הכנה.

עבודתי אהם, שמטחתי לגבש אותם למסגרת של גרעין, מחלקת לכמה שלבים:

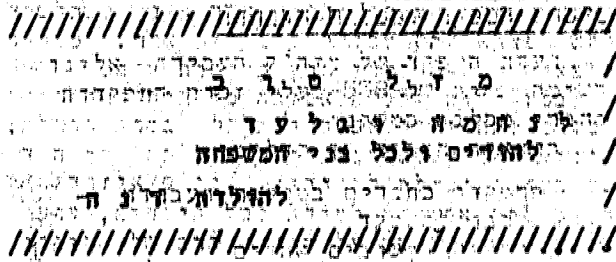
- א. כניסה למפעלים, קיום שיחות אישיות עם נערים/ות ולעמים גם עם הוריהם
- ב. כינוס הקבוצות מישוביהם, ע"מ ליצור מסגרת ראשונית, ופעולות בכל ישוב וישוב בנושאים שונים להבהרת המטרה - שרוח צבאי במסלול נח"ל ואחרי זה הליכה לקבוץ.
- ג. ארגון המסגרת הכוללת של הגרעין מ-4 הישובים. כיום הגרעין כולו כבר מחכנס פעם בשבוע באשקלון לפעולה; כמו כן מקיימים פעילויות של ששי-שבת שהם חרותיות בעיקרן - ביקור במשק, בהאחזות נח"ל וכד'. מובן שחומר אנושי זה נתון יותר לרשמים חרותיים מאשר לשכנוע אידיאולוגי.

אמרחי לעיל "הליכה למסלול נח"ל ואחרי זה לקבוץ" והדבר עומד כאילו בסתירה עם המטרה היסודית של גרעין תעשייתי. הגעתי לסמקנה כי בטיפול מתאים יש ויש סכרי שגרעין כזה לא רק יתן במשק שתי תקופות של"ח, אלא אף יחזור אלינו ע"מ לחיות כאן כחברים. אם נרצה לקבל פרספקטיבה זאת, הרי ברור שנודעת חשיבות רבה לפגישתם הראשונה עם הקבוץ, והיא חקבע לא במעט את רצונם ללכת למסלול זה.

קצת עובדות ומספרים: הגרעין מונה כיום כ-60 חברים. הם יגיעו אלינו בינואר ל-6 חודשים של של"ח מוקדם, הולכים לנח"ל לטירונות ולהאחזות, אימון מתקדם וכו' וחוזרים אלינו לעוד תקופה של של"ח. לאחר מכן הם חופשיים להחליט. אם המשק יצליח לקלוט אותם ולהרוח להם בית, יש סכמי סביר שחלק ניכר יחליט להשאר כאן כחברים; אם לא, ישובו לעיריותיהם ורגם אז הזמן שהם היו פה לא יהיה זמן אבוד לשני הצדדים. קליטתם חלופית ביחס לחברה אליהם וביחסו של כל חבר וחבר בפגישה הבלתי אמצעית; במידורם בעבודה - הבנים שיעברו במקומות קבועים בעבודות פחות או יותר מקצועיות וירגישו התקדמות, סכריים להקלט הוא טוב יותר. אולם הם יודעים כי לפחות בתקופתם הראשונה כאן הם מחויבים בחלקם הגדול לעבוד בעבודות המוניות. אפשר לאמר בקצרה: אם הם יהיו "אצלנו" ולא "אתנו", ברור שלא ישארו; אם הם יהיו "אצלנו" ורגם "אתנו", יש סכרי שירצו להמשיך את חייהם אצלנו.

ישנם כיום משקים הניגשים לדרך זו של קליטה ברצינות רבה. נראה לי שחברתנו חייבת ומטובלת לקחת על עצמה משימה של קליטת גוף זה. לא כל יום ולא כל שנה זוכים אנו למספר כה רב של נערים/ות שהם פוטנציאל להמשך פנין ביתנו.

נחום מנבר

-- היה דיון עם נחום על הגרעין התעשיתי. נחום מסר כי הגרעין מונה כיום 60 בניס/וח. עד בואם למשק בינאר היה עוד סלקציה. דעתו היא כי יש לראות בהם השלמה למשק, ולקלוט אותם בה'ס. יש לפעול ליצירת אורח מאימה, חנוך מקומות עבודה וכד'.

צוין כי כל החלטה הייבנה ליפול בהיותם אצלנו. אמנם יש לראות בחיוב וכאחור מגמה של קליטה מירכיה לפני הצבא, בהיותם בצבא, ואחרי הצבא.

הנוער העובד נושא בהוצאות נסיעותיו של נחום לפעולות לאשקלון, 2-4 פעמים בחודש.

-- בעיות ביה'ס. עם מעבר ילדינו לביה'ס המשותף ישנם מספר ילדים אשר אינם משתלבים ויש למצוא להם מסלול לימודים אחר. כמו כן יוצאים 4 מ-5 ילדי חוץ בכיתות אלה. במזכירות הונעה אכזבה כי ביה'ס המשותף, במקום לתת יותר אפשרויות של מגמות ורמות, הינו יותר "לוקטיבי" ונוטה ללכת בקו החדש של העדפה יכולת לימודיה. ביה'ס איזורי אמיחי חייב לתת אפשרות למידה לכל הילדים, עולל ילדי חוץ. דובר על היוקר הרב של החינוך בביה'ס המשותף - ועוד יש הכרח למצוא פתרונות בחוץ המתייבים הוצאה נוספת.

יהושע זירבלהסבירו שכל המשקים המרכיבים את ביה'ס המשותף בדעה שיש לתת חשובה מירכיה לצרכים של הילדים וגם לאפשר קליטת ילדי חוץ. יש לדעת שבשנים האחרונות קלטנו "בכל מחיר" ע'מ למלא כיתות ריקות. פה הגישה חייבת להיות הינוכיה ולא כלכליה, אם כי גם אנשי חינוך יש לנגד עיניהם הצד הכלכלי (במשפט מוצר). ביה'ס המשותף על 135 תלמידיו מ-ט' ועד י"ב אינו יותר גדול מביה'ס שלנו בשנים הסובות כשנשכבה הנעורים היו 90 ילדיו). אין קו של סלקציה, אך יש ילדים הודושים פהרון אחר.

נאמר כי החינוך הוא כניגון-על של חברה לפי אפשרויותיה. גם 12 שנה לימוד אינם כללי מחייב בכל מקרה. לכן צבא, כמדינת ישראל, לא אושר טיורם של 2 בנות במגמה המתימה בכיתת החינוך האיזורי לגיד מדרשת רומינה.

סיכום המפקד למפלגת העבודה

ועדת המפקד של מנה'ק העבודה, אלינו רשימה שמיה של 538 בעלי נכות התפקדות כתבתי מפלגה המשתנה. הוצאות המפקד הן כדלקמן: 457 - החקורו לחברים במפלגת העבודה 57 - סירבו להתפקד 13 - נמצאים ביישובים אחרים 1 - נמצא בחו"ל 10 - נמצאו פתחי מאוימים 538

יהושע זירבלהסבירו שכל המשקים המרכיבים את ביה'ס המשותף בדעה שיש לתת חשובה מירכיה לצרכים של הילדים וגם לאפשר קליטת ילדי חוץ. יש לדעת שבשנים האחרונות קלטנו "בכל מחיר" ע'מ למלא כיתות ריקות. פה הגישה חייבת להיות הינוכיה ולא כלכליה, אם כי גם אנשי חינוך יש לנגד עיניהם הצד הכלכלי (במשפט מוצר). ביה'ס המשותף על 135 תלמידיו מ-ט' ועד י"ב אינו יותר גדול מביה'ס שלנו בשנים הסובות כשנשכבה הנעורים היו 90 ילדיו). אין קו של סלקציה, אך יש ילדים הודושים פהרון אחר.

-- החקיימה שוחה עם נציג מנה'ק על השחת- פוח חבר גבעה-חיים כמחזור הכא של הקורס הגבוה באפעל; רצוי שבכל מחזור שני יהיה חבר ג.ח., ורצוי שהמועמד ייקבע מכתבים, ולא ע"י פניה מבחור לאחד החברים הנראה מתאים לוועדת הגיוס.

הוסבר כי רשימת ההכשרות לשנה הש'ל היא גבורה ואין ככוונתנו לשלוח חבר לקורס המתחיל בינאר הש'ל.

-- **חתרנות**. סוכס כי מועצת החברה יחד עם חברות והפסד צורה הולמת לחתרנות במשק. ייקבע קציב מתאים, נוסף לאותו חלק המכוסה ע'י קציב הכלכלה.

-- עניני שיכון

א. **שיכון ותיקים חדש**. יש להחליט אם ברנים כחש'ל וכמה יחידות; כמו כן, הכניה אלטרנטיבית אם לא יאשרו דירת חצר. סוכס בינתיים שבאם ייבנו פחות מ-12 יחידות, יידחה פירוק צריף שלינגר.

ב. **שיפוצים**. 52 יחידות של שיכון ותיקים זקוקות לשיפוץ. הדרישה נראת מדדקה ויש לקבוע לוח זמנים. יש לכלול את ההוצאה של 3500-4000 לדירה, כתכנית הכספית הרב-שנתית ללא קביעת מועד. המזכירות מתנגדת לשיפוצים אלה כחש'ל.

ג. **סגירת מרפסות של הורים**. 2 דירות זקוקות לסגירה, בסכום של 1500 ב'א. סוכס להביא לדיון במסגרת הכניה חש'ל.

ד. **בית המוסדות**. עובדים בהפיכת החלק הצפוני של הקומה התחתונה לצנור זמני. חנן מציע להאריך את הגנור לכל אורך הבית ע'מ לשמור על חזיה אחידה. ההוצאה כולה: 3500-4000 ללא ריהוט. אשר לריהוט, סוכס להבין את הריהוט לבגן החדש עכשווי, והוא ישמש את הגנור.

ה. **בירור על לקחיה חומר בניה מסולל בנות**. דובר על הנוהג הנפסד של לקחיה חמרים מרשות הרבים ללא דשות. במקרה הנדדון, סוכס להייעב את השכונת של החבר כחקציה שיפורים בערך החומרים.

-- **אפשרות נסיעתו של עוזי גלר לחתרויות** שחמט באירופה, לשבועיים, ע'ה הפנ'על.

-- **הכשרות של גח**. היה דיון עם חכריו במזכירות גח על ההכשרות כמפעל: כלומר - מי יהיה הירוש ומי מכריע ומי אחראי הן מבחינה כספית והן מבחינה מהותית - המשק או המפעל והנו דעה כי המפעל חייב ליזום הכשר ותיקודים עובדים ולהיות אחראי להם, כמובן בחיאום עם המשקים. באיחודל הסמנה באמרינה בישה כי המשק הוא אשר שולח להכשרה גם במגמה של עבודה בגח. הדיון ימכרע בהנהלה ההחבה של המפעל המזכירות חבעה מהנהלת גח להחזיר לחקור את הנוהג הישן - כל עוד לא בורר וסוכס נכה אתה בקשר לשלום יום עבודה מהמפעל עבר חבר הלחמן מטעם גח.

חברים זילדים מחבקשים בכל לשון של בקשה לא לל'ס ע'י ע'ה בשטח הכניה של

ב ה ק ל א ו ת

ת פ ו ה א ד מ ה ו שאר גידולים

סוימו או אסף ת"א - כ-450 טון - 130 ד' ממוצע 3.5 טון לדונם. היות וה-אפ טון דייט המוקדם מזרעים מקומיים נוחן חמיו יבול יותר נמוך והגיע אצלנו ל-2.7 טון, מסתבר שבחלקה אחרת, ביחוד בפטרונס, הגענו למעל 4 טון.

התפוחים שלנו הינם היפים בתחנה המיון האזורית ואנו נהנים מפריבילגיות מיוחדות- אחוז גדול נשאר לזרעים ומעל 80% לאיסוס. ההכנסה מסתכמת ב-800-1000 לדונם.

בתחילה התנהלה החוצאה בעצלהיים ולא בקצב התואם את ניצול המכונות וכשר ההפעלה שלנו. הגורם כמובן - חוסר אנשים מתאימים להפעלה מירבית. כשהזמן התחיל לדהף ומחנת המיון עמדה להסגר, הצליחה המשק סו'ס להתארגן והחמטק עלה מ-5 דונם ליום עד לשיא של 13.5 - 100 מיכלים שהם 50 טון ביום אחד!

החוצאה נמשכה יומיים יותר מהמתוכנן ואפשר לסכם את העונה כטובה מאד. הודה מגיעה לכל אלה שיטבו על הקומביין בחום, ברעש ובאבק, ובמיוחד לילדי כיתה'ס שלנו אשר החברו שוב שאין מי שמחורה אחם בכושר ובזכרלה בצוע.

ב ו ת ה ה. מחזילים את החשקאה השלי- שית והאחרונה. נוחנים את ריטוס האויר הראשון על כל השעה - עד כה רוטסו רק תלקוח אכזר ההגברה פעילתה המזיקים. נלחמס נגד מורדניה, זיעית והלידטים. השטחים הינם יפים ומבטיחים רבות - אם לא תהיינה כעיות בלתי צפויות עם מיקים או בחשקאה. מכינים את הכלים לקטיף.

"שאר ירקנות". עומדים לפני זריעה 180 דונם תירס לחמטק על גבי ת"א וסלק.

עם הזריעה המתוכננת של 80' אספסח אנו נכנסים מחדש למכון הייבוש אחרי שנים של חמטק. ריורחיות האספסח עלתה ועומדת כחחרת עם הכוחות. כמו כן דרוש לנו הגידול באותה שעה לריסוח מי הביוב ולגיוון הגידולים.

זריעה מלתח תרפני מתוכננת במחוריה. סלק כחמרה על גבי הרידאן.

מפי דוד

מ ט ע

קטיף האגסים מתקרב לסיומו. עוד מאמץ מוגבר של חברים בשבת וכיום א' - והצלתנו לקטוף את כל הפרי במצב טוב לאיסוס - הודות לתעורר הכחה של הסברים לגיטימיים. אחרי האגסים טחכה הקלסי לקטיף השני והמסויים, ובקרב יתחיל קטיף התפוחים.

בינתיים התחלנו לבצור מוסקט בהאדיר מוקדמו יותר מכל המקובל אצלנו, ויש להגביר את הקצב. רצוי מאד שנקבל תגבורת מחברות שלני המרכיבה לתרת "קברעות" בגורמים לכציר, ז"א. למטרד לעבוד על עגלה נלארוד באופן עצמאי, ולבוא באופן קבוע פעם (או אולי פעמיים?) בשבוע לכמה שעות. הפרי בינתיים יפה ברובו ומבטחה הנאה. כל חברה המוכנה לעזור, מתבקשת אחי. לחברים הנכנסים איננה אסורה.

לכלי

ל - פ י נ ת ה ה פ ק ר ו ה

נעקר הכרושים בפנינה הדרומית-מערבית במחנה, בכדי להכין את השטח לבנייה שיבון ותיקים. הפעלים לקחו אתם למחרת את כולי העץ ואח הענפים היבשים שאיננו. זה כמה שבועות הובר מהווה מסרד לדרי השכונה ועוד יותר - סכנה של שריפה, אשר יכולה לפרוץ מהתלקחות של כל גפרור, ואז יורדת בכה אחת שורת הצריפונים בין הפעוטון בפרוס וכיתה ג'.

כפניה למרכז הבנין נהקבלה השוכה כי תדאגה לכך מוטלה על הסניטר או על עובדי הנרי. לכולם ידוע שהסניטר בקושי משתלט על עבודתו והוא ועובדי הנרי כלל אשנם מספיקים את עבודתם - אכן זאת השרבה הם בכדי לצאת ידיו חרבה.

לכן הנני פונה לועדת הבטיחות: איך אפשר כך לסכן את האיזור; האם אין לפעול מיד ע"מ שמתן יסולקו הענפים (הערה המערכת: הרשימה נמסרה לפני שבוע, אך הענפים עדין מונחים).

ולרכז הבניה: אם אין אפשרות לפגוח את השטח - כל יקח על עצמו סיכון יוחד מדי גדול. אם הוא מחזיל עבודה, עליו לבצע אותה בשלמות.

חבר

מחלקת הביטוח של הקבוץ מודיעה

חזרנו והדגשנו לא פעם שעל המשקים לאחוז בכל האמצעים הדרושים ע"מ למנוע אסונות, וכן להיות מוגנים בפני הבעות אפשריות:

1. הכריכה הייבנה לחיות מגודרת גידול יסודי ובטוח סביב, כלי פירוח.
2. מסביב לגדרות ובגנינות חייב להיות שילוט אוזרה ביחס לשעות הרחצה רק בנוכחות פציל מוסמך.
3. השימוש בבריכה מותר אך ורק בנוכחות פציל מוסמך.
4. הכריכה הייבנה לחיות נעולה בחולט מחוץ לשעות הרחצה.

בשעה גרימת נזק ע"י כלי רכב, גם כלי רכב חקלאי, אין בשום אופן למסור תודעה בקשר לעצם העובדה מי אשם בגרימת הנזק. זהו סעיף מפורש המופיע בכל פוליסת ביטוח, וחברת ביטוח זכאיה להסתלק מהשלל בחביעה ומשילום כפי נזקים במקרה זה. נתקלנו במקרים כאלה מחדש בזמן האחרון, דבר זה מופנה בעיקר לנחגים, אבל גם למרכז המשק ואחרים במקרים של שריפת שדות או גרימת נזק אחר למשק שבן.

נמסר ע"פ מאיר וניב. XXXXXX

שהחינה ??

"התקבלה תצעה ועדה החינוך לאפשר החזקת תינורות עד גיל ששה שבועות בחור. השאלה תובא לאספה.

עלי מלכיה, 13.6.69. XXXXXX

נתקבל מכתב איוון מראובן אחר עשר לעלו, על רשמים לעבודה במחנה קיץ בארה"ב. מחוסר זמן הוא יפורסם דף בשבוע הבא.

בחינת הבגרות / ד"ר וולפנוון

נתבקשנו ע"י חברים אחדים להעתיק לעלון מאמר שהופיע ב"צרוור לחינוך" האחרון. המחבר ד"ר וולפנוון, הינו מחנך שאיננו חבר קיבוץ

א. רבים מבעלי תעודת הבגרות התייחסו בעבר ברצינות מוצדקת אל משפט קצר, מודפס באותיות פטיט, בשולי התעודה: "נושא תעודה זו יוכל להתקבל ללימודים באוניברסיטה העברית בירושלים ובטכניון העברי בחיפה". כיום אין צורך בסקר, כדי לקבוע שמשפט זה הוא שקר: אלפי סטודנטים בכוח, בוגרי בתי-ספר תיכוניים בישראל, המצויידיים בתעודות-בגרות "כשרות למהדרין" - אינם מתקבלים לטכניון ולאוניברסיטאות (שבי נחיים נחרבו מספרן בישראל, אם כי לא במידה מספקת). שני סוגי-מיון יוצרים "סלקציה" בכניסה לאוניברסיטאות; ראשית, ממיינים את המועמדים על פי ציוני בחינת הבגרות. שנית, בוחנים במבחני כניסה את בעלי הציונים ה"טובים". קורסים מיוחדים מכשירים תלמידים ל"בחינות מיון לטכניון" ו"לבחינות כניסה (בשפה האנגלית) לאוניברסיטת תל-אביב, ועוד. במילים אחרות: בחינת הבגרות אינה דרושה למוסדות ההשכלה הגבוהים - משום שאלה כבר אינם מסתפקים בה. דא עקא, שהאוניברסיטאות שלנו אינן משכילות - או שמא אינן מעיזות? - להסיק את המסקנה האחת המתבקשת: לנהוג כפי שנהוגת אוניברסיטת לונדון, בעלת המוניטין. אוניברסיטה זו אינה חובעת כל תעודה פורמלית מן המועמדים ללמוד בשעריה (לא תעודת בגרות - ואם אינני טועה ביותר, אף לא תעודת לידה). מיכללה מפורסמת זו מסתפקת בבחינות מיון שכל אדם יכול להתכונן אליהן בניחותא, עפ"י חומר הדרכה בהיר, ובעיקר - עפ"י בחירה חופשית, רחבה, בין נושאי משנה רבים ומגוונים. החפץ ללמוד כלכלה, למשל, לתואר המקביל לב.א. הישראלי בכלכלה צריך לבחור לבחינות הכניסה 5 מתוך כ-20 מקצועות: הסטוריה פוליטית הסטוריה כלכלית, שפות זרות, סטטיסטיקה, מתמטיקה ומדעי החברה, חשבון דיפרנציאלי אינטגרלי, גיאוגרפיה ועוד. הוא יכול לברור לעצמו קבוצת מקצועות קרובים כגון: מתמטיקה, סטטיסטיקה וכו' או קבוצת מגוונת של מקצועות הכל לפי נטייתו הטבעית והכשרות המוקדמת. לא זו אף זו: הוא יכול להרשם לאוניברסיטה וללמוד בה מבלי לבקר בשעריה (כתלמיד אקסטרני) והוא יכול להתגורר בכל מקום באנגליה ובעולם כולו - בהודו, באוסטרליה או אף בישראל, לקבל חומר הדרכה וספרים בכתב, ללמוד בכרך גדול או בכפר קטן, ליד שולחן-הכתיבה שלו בביתו ולהיבחן בארצו (ב"מועצה הבריטית) עפ"י טפסים של אוניברסיטת לונדון, ולקבל תואר אקדמי של אוניברסיטה שלא ביקר בה במימיו. העיקרון המנחה את אוניברסיטת לונדון הוא פשוט, ברור ומתקדם מבחינה חינוכית וחברתית גם יחד, כל אדם זכאי ללמוד אם הוא רוצה ומסוגל לכך - בין אם יש לו השכלה תיכונית פורמאלית ובין אם לאו. (זה מעורר קנאה בלבן של הקורא הישראלי? אל נאשים בכך רק את האוניברסיטאות שלנו; לפני כשנתיים פניתי בכתב אל התנועה הקיבוצית בישראל, והצעתי לאפשר לחברי קיבוצים ללמוד אוניברסיטאי בכתב ע"י אוניברסיטת לונדון; רק ב"קיבוץ הארצי" וב"קיבוץ הדתי" היו הדים מעשיים מעטים להצעה זו, שהייתה פוטרת את חברי הקיבוץ מעיסוק מיותר בבחינות הבגרות ומייסורי ה"גלות" והטלטולים שלהם לאוניברסיטאות העירוניות בישראל...)

ב. אם בחינות הבגרות אינן דרושות לאוניברסיטאות שלנו - הרי שהן מיותרות, אולם הצרה היא, שאין הן רק מיותרות: ניתן לקבוע בפה מלא שהן ממש מזיקות, הן מבחינה חינוכית, הן מבחינה חברתית ולאומית. נתחיל באספקט החינוכי:

- א. בחינות הבגרות מביאות לביזבוז זמן, כסף ומאמץ של תלמידי בית הספר התיכון ומוריו בסך 25% לפחות (הכיתה האחרונה - י"ב - ולעיתים גם חלק מהכיתה שלפני האחרונה - י"א - כולה "קודש" לחזרה מכאנית על חומר הלימודים, לשינון בע"פ של נוסחאות שאינן מחדשות דבר לתלמיד, ולהעמסה על הזיכרון ולא על ההבנה).
- ב. הפסד הזמן והמאמצים ידאה לנו בעליל בגודלן האמיתי אם נביא בחשבון מה אפשר היה ללמוד וללמד בגיל 17-18 באותו זמן אילמלא הצורך לשנון נוסחאות לקראת הבחינות. איזה אומץ נרחב ניתן לפרוש בפני הנער והנערה המתבגרים לפני צאתם לשירות בצבא ולתפקידים אחראיים בחברה הישראלית! איזו כמות של דעת והבנה ניתן היה להנחיל להם!
- ג. התלמידים והוריהם מבזבזים זמן ואמצעים כספיים רבים על "שיעורים פרטיים" לרוב, שמטרתם אחת ויחידה: לאלף את הזיכרון, ולהצליח בבחינות הבגרות. לפי סקר שנחפרסם בעיתון "היום" (24.12.68) נעזרים 35% מתלמידי תיכון בת"א בשיעורים פרטיים; וכ-41% מתלמידי כיתה י"ב נעזרים (בעיקר בשליש האחרון ללימודים) בשיעורים פרטיים.

ד. פרופ' דושקין מהאוניברסיטה העברית בירושלים צוטט ב"על המשמר" ב-1968 נגד בחינות הבגרות כדלקמן: "אין בבחינות הבגרות כדי להצביע על רמת ידיעותיו של התלמיד, אלא על מידת הצלחתו בבחינה. יש לבטל את בחינות הבגרות, ולהנהיג במקומן תעודת סיום. לתלמידים הבאים ללמוד במוטויות להשכלה גבוהה יש להנהיג בחינות כניסה".

ה. ד"ר צבי לם מהאוניברסיטה העברית בירושלים כתב ל"ניבנו" - בטאון המוסד החינוכי בבית אלפא בשנת 1968: "שניים הם הערכים המאפיינים יותר מכל את החינוך הקיבוצי: אחד הוא ערך השוויון, השני הוא הערך ההשכלתי שביטוייו הוא החתימה להשכלה שהיחיד קונה אותה מתוך חירות פנימית ולא באיום של כשלון בחיים או ירידה במעמד החברתי". ומוסיף ד"ר לם: "יש מקום לספק, אם ניתן יהיה לקיים ערכים אלה בשיטה שתושחת על בחינות בגרות. שיטה כזאת תמשיך להבדלה בין התלמידים על-פי הישגיהם, ותחזק את המגמה של לימוד שלא לשמו אלא למען התעודה".

ג. הנימוקים שהובאו לעיל מספקים, כדי שנחליט לבטל ללא דיחוי את בחינות הבגרות. ברם, הנזק שגורמות בחינות הבגרות אינם מצומצם ומותם לנימוקים אלה בלבד. הנזק לחברה הישראלית בכללה (ולא רק לחברה הקיבוצית, כפי שמציין ד"ר צבי לם) והנזק למטרה הלאומית-ציונית של מיזוג גלויות יתברר לנו, אם נעיין במספרים הבאים: בביה"ס היסודי לומדים כ-55% יוצאי ארצות האיסלם, כביה"ס העל-יסודי כ-36,5% יוצאי ארצות האיסלם, בחינוך גבוה כ-11,9% יוצאי ארצות האיסלם. זוהי "פירמידה" הנובעת מסיבות שונות (בכללן: הפער הכלכלי בין משפחות מרובות ילדים למשפחות מעטות ילדים בחברה הישראלית) - אולם אחת הסיבות המכריעות היא "המסננת" האכזרית בביה"ס התיכון, המכריחה את מנהלי הגימנסיות להתאכזר לתלמידים הבינוניים והחלשים, ולהבטיח "הצלחה" בלימודים (הוה אומר: אחוז גבוה ככל האפשר של "מצליחים" בבחינות הבגרות) ע"י סילוקם של כל ה"מפוקפקים" מבחינת הצלחה בבחינות, וחסימת התקדמותם מכיתה ט' לכיתה י' מכיתה י' ל"א וכיו"ב.

ולסיכום: היסודל תעודת הבגרות לא יפתור את כל בעיות החינוך שלנו; אולם הוא יסיר מיכשול מיותר, מזיק ומסוכן, המעכב את התפתחותנו החינוכית, ההשכלתית וחברתית-לאומית גם יחד.

מחוך "צרוך לחינוך משותף", יוני 1969.

ה ג מ ש

עבר בערב גדוש חכניה, אשר ריחק חלק גדול מהציבור בחדר-האוכל עד קרוב לחצות. על הקיר המזרחי התנוססה תמונה גדולה, מתנת יום הולדת מעשה ידיו של יעקב צור.

התזמורה ישבה על כמה קטנה באמצע האולם, על כמה שניה, גם היא באמצע, ישבו הצוותה שהמנחים, בסידור טוב לראיה ושמיעה. היות והחכניה היחה מבוססת כולו על מלל, נחבקשו האורחים מחו"ל לא להשתחף באותו חלק של הערב וסודרה להם חכניה מיוחדת על המרפסת של המועדון. הישיבה בח'א היחה נוחה.

אחרי דברי ברכה של בן-אהרון (במשפט מוסגר: מהי נגיע לזה להקליט דברים מעין אלה? איש איננו מחויב לשבת במסיבה חגיגית ולרשום!) ספרו צורתה על גבעת-חיים לפני 37 שנה, היום ובעוד 37 שנה, ובאמצע - חידון ושעשועון "חמלוח" - חברים נה-בקשו לציין אח החמולה הגדולה ביותר במשק, כמה כתי-אב יש בה, כמה מכוגרים וכמה ילדים. התחשו לשאלה בכובד ראש, מצאו קשרי משפחה ישירים ועקיפים ועקיפים שבעקיפים והגיעו מספרים אסטרונומיים של "מקורבים" - כולנו משפחה אחד גדולה ומאושרת.

יש אומרים שחסר "פלפל" בעיקר בחלק הנוגע לעתיד.

חוריה ממש היחה הפעם סידור חדר-האוכל אחרי המסיבה - מבלי שנקבע צוות לכך עמד כעבור חצי שעה חדר-אוכל נקי של חוליון.

מן הפסיבה הלכו - מי שהלך - לשטח הכריכה, למשחקים, פרסים, שטייקים ודיקודים.

ל

ה"כתב יד" השונה בעלוץ זה - סימן לשיחוף פעולה בין המערכת והמזכירות. אנו מבקשים סליחה על פגם זה בצורה החיצונית - אבל אין כדקע אפשרות אחרת להמשיך בהוצאת העלוץ.